

İRTİFAK HAKKI SÖZLEŞMESİ

MADDE 1 – Üzerinde irtifak hakkı kurulacak taşınmazın;

İli :

İlçesi :

Mahalle/Köyü :

Mevkii :

Pafta No/Cilt No :

Ada No/Sayfa No :

Parsel No/Sıra No :

Yüzölçümü :

İdare Payı :

Cinsi :

Tapudaki şerhler :

Sınırları :

Niteliği : (Taşınmazın cinsine göre, bina ise müstemilatı, değilse üzerindeki muhdesat ve dikili şeyler yazılacaktır.)

MADDE 2 – İRTİFAK HAKKININ SÜRESİ, BAŞLAMA VE BİTİŞ TARİHİ

Birinci maddede nitelikleri belirtilen taşınmazın üzerinde aşağıdaki koşullarla bağımsız ve sürekli nitelikli irtifak hakkı kurulmuştur.

Hakkın süresi kırkdokuz yıldır.

Bu hak tapuya tescil tarihinde başlar.

MADDE 3 – İRTİFAK HAKKI SAHİBİ VE ADRESİ

.....

.....

(Bu kısma irtifak hakkı tesis edilen gerçek veya tüzel kişinin adı, soyadı, T.C. kimlik no veya unvanı ve adresi yazılacaktır).

Adres değişiklikleri, idareye bildirilir. Aksi hâlde, her türlü tebligatta bu adres geçerli olarak kabul edilir.

MADDE 4 – İRTİFAK HAKKININ AMACI VE KONUSU

Birinci maddede belirtilen taşınmazın üzerinde, yatırım teşvik belgesinde belirtilen.....yatırımlar yapılır ve bu amaçlarda kullanılır. (Boş bırakılan kısma taşınmaz üzerinde yapılacak yatırımın türü ve konusu yazılacaktır).

MADDE 5 – İSTİHDAM EDİLECEK KİŞİ SAYISI

..... (Bu kısma yapılacak tesislerde fiili ve sürekli olarak çalıştırılacak işçi sayısı yazılacaktır).

İstihdam edilecek işçi sayısı beş yıllık ortalama üzerinden değerlendirilir.

Üretime katkı sağlamak amacıyla hizmet satın alınmak suretiyle sağlanan istihdam, taahhüt edilen istihdam sayısı içerisinde değerlendirilmez.

MADDE 6 – İRTİFAK HAKKINA KONU TAŞINMAZIN KULLANIM ŞEKLİ

İrtifak hakkı süresince, irtifak hakkı konusu taşınmaz 4 üncü maddede belirtilen yatırım amacıyla kullanılır ve projede belirtilen tesisler dışında başka bir yapılaşmaya gidilmez.

MADDE 7 – İNŞAATA BAŞLAMA VE BİTİM TARİHLERİ

İrtifak hakkı konusu taşınmazın hak lehtarına tesliminden itibaren yatırım teşvik belgesinde belirtilen yatırım sürecine göre inşaat başlanır ve inşaat belirtilen sürede tamamlanır. Süre uzatılmış ise uzatılan süreler göz önünde bulundurulur.

Hazine Müsteşarlığınca verilen yatırım teşvik belgesinde belirtilen yatırım süresinin uzatılması halinde yatırımcı tarafından buna ilişkin belgenin bir örneği taşınmaz maliki idareye verilir.

Yatırım teşvik belgesinde belirlenen süreler içerisinde tamamlanamayan yatırımların tamamlanması için mücbir sebepler dışında ek süre verilmez.

MADDE 8 – İRTİFAK HAKKI BEDELİ

İlk yıl irtifak hakkı bedeli taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde ..... oranında belirlenecek bedeldir. İkinci ve daha sonraki yıllar irtifak hakkı bedelleri ise Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksinde (ÜFE) meydana gelen artış oranının (bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde değişim oranı) bir önceki yıl irtifak hakkı bedeli ile çarpımı suretiyle bulunacak miktarın önceki yıl irtifak hakkı bedellerine ilavesi suretiyle artırılarak tahsil edilecektir.

İlk yıl irtifak hakkı bedeli, taşınmaz maliki idarenin irtifak hakkı tesisine ilişkin kararının yatırımcıya tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde peşin olarak ödenir. Müteakip yıllar irtifak hakkı bedelleri ise, sözleşmede belirtilen tarihte peşin olarak ödenir.

(Mülga fıkra:RG-16/10/2012-28443)

İlk yıl irtifak hakkı bedeli ile sözleşmeleri gereğince artırılarak tespit edilen ikinci ve üçüncü yıl bedelleri, yüzde yetmiş indirim uygulanarak tahsil edilir.

Vadesinde ödenmeyen irtifak hakkı bedellerine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen oranda gecikme zammı uygulanır.

İrtifak hakkı bedelinin iki yıl üst üste vadesinden itibaren otuz gün içinde yatırılmaması hâlinde irtifak hakkı sözleşmesi feshedilir.

İrtifak hakkı tesis edilen taşınmazın üzerindeki yapı ve tesislerin işletilmesinden elde edilen hasıllattan, bunların üçüncü kişilere kiralanması dâhil ayrıca pay alınmaz.

MADDE 9 – PLÂN VE PROJEYE UYGUNLUK

İrtifak hakkına konu taşınmazın üzerinde inşa edilecek yapı ve tesisler hak lehtarları tarafından plân ve projesine uygun olarak yaptırılır.

İrtifak hakkı tesis edilen taşınmazın sınırları dışında kalan yerlerde inşaat yapılamaz, arazi veya doğanın görünüşü ve doğal yapısı değiştirilemez.

MADDE 10 – İNŞAATIN VE İŞLETMENİN KONTROLÜ

Taşınmaz maliki idare inşaat aşamasında ve işletme süresince irtifak hakkı konusu taşınmazın üzerindeki bütün yapı ve tesisleri kontrol etmeye veya ettirmeye yetkilidir. Bu sırada belirlenecek hata ve noksanlıklar, taşınmaz maliki idarece saptanacak süre ve şartlarla hak lehtarları tarafından tamamlanır.

İnşaatın belirlenen süre içerisinde projeye uygun olarak tamamlanmasını müteakip, taşınmaz maliki idarenin yapacağı kontrollerde tesisin onarımının gerektiği saptandığı takdirde masrafı hak lehtarları tarafından karşılanmak koşuluyla gerekli onarım hak lehtarınca yapılacak ve idareden hiçbir bedel talebinde bulunulmaz.

Taşınmaz maliki idare tarafından işletme süresince 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesinde, Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslarda ve sözleşmesinde yer alan hükümlere uyulup uyulmadığı her zaman denetlenebilir.

MADDE 11 – VERGİ, RESİM, HARÇ, PRİM VE BENZERİ MALÎ YÜKÜMLÜLÜKLER

İrtifak hakkının tapuya tescili, devri ve terkinin, yapı ve tesislerin inşası ve kullanımı için ödenmesi gereken her türlü vergi, resim, harç, prim ve benzeri malî yükümlülükler hak lehtarları tarafından karşılanır.

MADDE 12 – ALT YAPI GİDERLERİNE KATILMA

İrtifak hakkına konu taşınmazın bulunduğu alanlarda ilgili kamu idarelerince yürütülecek hizmetler karşılığı talep edilecek katılma payları ile varsa bu hizmetlerin görülmesi amacıyla kurulmuş birliklerce yürütülecek hizmetler karşılığında bu birliklerce talep edilecek katılma payları hak lehtarınca ödenir.

MADDE 13 – ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

İrtifak hakkına konu edilen yer bina ise; hak lehtarları sabotaj, yangın gibi tehlikelere karşı her türlü tedbiri almak, taşınmazı sigorta ettirmek, temiz bulundurmak, gerektiği takdirde binanın genel görünüm ve ahengine uygun biçimde boya ve badana gibi onarımları yapmak, arsa veya arazi ise; değerini düşürmeyecek, özelliğini, verim gücünü bozmayacak önlemleri almak, tedbirsizlik, dikkatsizlik, ihmal, kusur gibi nedenlerle meydana gelecek zarar ve ziyanı ödemek zorundadır.

MADDE 14 – ÇEVRENİN KORUNMASI VE KULLANILMASI

İrtifak hakkı kurulan taşınmazın kullanılması sırasında çevre ve deniz kirliliğinin önlenmesi ile ormanların korunması için gereken önlemler alınır ve bu konudaki mevzuata titizlikle uyulur.

Üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazın çevresindeki Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler (özellikle kıyıları ve kumsalları) kamunun kullanımına açık tutulur.

MADDE 15 – İRTİFAK HAKKININ DEVRİ

İrtifak hakkı üçüncü kişilere devredilebilir. Devreden yatırımcı devir işlemi sırasında devir alan gerçek ya da tüzel kişiyi devir tarihinden itibaren en geç bir ay içinde taşınmaz maliki idare ile yeni sözleşme yapması gerektiğini bildirir ve bu konuda uyarır. Ancak, devrin yatırım tamamlanmadan önce yapılması halinde, devralan kişide Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esasların 6 ncı maddesinde belirtilen şartlar

aranır. Devralan kişiler devir tarihinden itibaren otuz gün içinde taşınmaz maliki idareye bilgi vererek, devredenın sözleşmeden doğan tüm yükümlülüklerini içeren ve idarece düzenlenecek olan yeni sözleşmeyi imzalamak zorundadır.

MADDE 16 – İRTİFAK HAKKININ SÜRESİNİN SONA ERMESİ

İrtifak hakkı, sürenin bitimi ile sona erer. İrtifak hakkı tesis edilen taşınmaz, irtifak hakkı süresi sonunda makine, teçhizat ve demirbaşlar hariç diğer yapı ve tesisler taşınmaz maliki idareye intikal eder. Bundan dolayı hak lehtarını veya üçüncü kişilerce herhangi bir hak ve talepte bulunulamaz.

Yatırımcının talep etmesi halinde ise, üzerindeki yapı ve tesisler dikkate alınmak suretiyle genel hükümlere göre bedeli karşılığında doğrudan irtifak hakkı tesis edilir.

MADDE 17 – İRTİFAK HAKKI SÖZLEŞMESİNİN İPTALİ

Bu sözleşme hükümlerine aykırı davranılması, mücbir sebepler hariç öngörülen sürede yatırımın tamamlanmadığının veya yatırıma başlama tarihinden itibaren bir yıl içinde herhangi bir yatırım yapılmadığının ya da işletmeye geçtikten sonra faaliyetin sona erdirildiğinin tespiti, irtifak hakkı sözleşmesinin ağır şekilde ihlali sayılır ve bu durumda herhangi bir yargı kararı aranmaksızın irtifak hakkı iptal edilir. Taşınmaz maliki idarenin talebi üzerine irtifak hakkı tapu idarelerince res' en terkin edilir.

Bu durumda taşınmaz üzerindeki tüm yapı ve tesisler sağlam ve işler durumda tazminat veya bedel ödenmeksizin taşınmaz maliki idareye intikal eder. Bundan dolayı hak lehtarını veya üçüncü kişilerce herhangi bir hak ve talepte bulunulamaz.

Ancak, öngörülen sürede yatırımın en az yüzde ellisinin gerçekleştirilmesine rağmen yatırımın tamamlanmaması veya öngörülen istihdam sayısına yüzde onu aşan oranda uyulmaması halinde ise, bölgeler itibariyle farklılaştırılarak emlak vergi değeri üzerinden hesaplanmak suretiyle irtifak hakkı bedelleri yönünden sağlanan indirimler ile hâsılat payı alınmaması suretiyle yapılan indirimler iptal edilir. İptal tarihinden itibaren ayrıca hâsılat payı alınır.

MADDE 18 – TAHLİYE

Hak lehtarını, irtifak hakkı süresi sonunda veya bu sözleşmede belirtilen veya belirtilmeyen diğer nedenlerden dolayı herhangi bir yargı kararı aranmaksızın taşınmaz maliki idarece irtifak hakkı sözleşmesinin iptal edilmesi ve yatırımcı lehine 16 ncı maddenin ikinci fıkrası uyarınca yeniden irtifak hakkı tesis edilmemesi hâlinde, taşınmaz maliki idarece yapılacak tebligattan itibaren otuz gün içinde taşınmazı tahliye etmek ve bu sözleşmede yazılı şartlarla tüm yapı ve tesisleri taşınmaz maliki idareye teslim etmek zorundadır.

Taşınmazın geri alımı sırasında, taşınmazın yatırımcıya korunarak kullanımı şartıyla üzerindeki bina ve müştemilatıyla teslim edildiği hallerde, teslim edilen bina ve müştemilatın korunarak kullanılmamasından doğan zararlar taşınmaz maliki idarece ayrıca tazmin ettirilir.

MADDE 19 – SORUMLULUK

Hak lehtarını hakkın tapuya tescil edildiği tarihten itibaren taşınmazın idareye fiilen teslim edileceği güne kadar çevreye verebileceği her türlü zarar ve ziyandan (kaza dahi olsa) idarî, malî ve cezaî açıdan sorumludur.

MADDE 20 – MÜCBİR SEBEPLER

Hak lehtarını, irtifak hakkı süresinin uzatılması talebinde bulunamaz. Ancak;

- 1- Tabii afetler (yangın, deprem, su baskını ve benzeri.),
- 2- Ülkede genel veya işin yapıldığı yerde kısmi seferberlik ilanı,

3- Genel grev, lokavt gibi kısmi hak kullanımından doğan imkânsızlıkların meydana gelmesi,

4- Bulaşıcı hastalık, salgın gibi olayların çıkması,

5- İrtifak hakkı lehtarının kusuru dışında kamudan kaynaklanan, fakat hakkın tamamen kullanılmasını ve işin yürütülmesini en az otuz gün süreyle engelleyen hukukî veya fiilî bir imkânsızlık durumunun ortaya çıkması,

hâllerinde, kamudan kaynaklanan fiili veya hukuki imkânsızlık durumunun veya mücbir sebeplerin ortadan kalkmasına kadar geçecek süre kadar, irtifak hakkı süresinin dondurulması suretiyle uzatımı talebinde bulunulabilir.

İrtifak hakkı lehtarının kusuru dışında kamudan kaynaklanan, hakkın tamamen kullanılmasını ve işin yürütülmesini en az otuz gün süreyle engelleyen hukukî veya fiilî bir imkânsızlık durumunun ortaya çıkması ya da mücbir sebeplerin varlığı halinde, hak lehtarının talebi üzerine irtifak hakkı süresi, kamudan kaynaklanan fiili veya hukuki imkânsızlık durumunun veya mücbir sebeplerin ortadan kalkmasına kadar geçecek süre kadar dondurulur. Dondurulan süre için bedel alınmaz. Sürenin yeniden işlemeye başladığı tarihte alınacak bedel, dondurulan yıl bedelinin geçen süre kadar sözleşmesinde belirtilen oranda artırılması suretiyle tespit edilir. Ancak, dondurulan yıl için ödenmiş olan bedelin dondurulan süreye isabet eden kısmı sözleşmesinde belirtilen oranda artırılmak suretiyle yeni tespit edilen bedelden mahsup edilir. Dondurulan süre sözleşme süresine eklenir.

MADDE 21 – UYGULANACAK HÜKÜMLER

Bu sözleşmede hüküm bulunmayan hâllerde, öncelikle Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar olmak üzere, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik hükümleri ile diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

MADDE 22 – DAVALARLA İLGİLİ YAPILACAK İŞLEMLER

İrtifak hakkı ile ilgili olarak açılmış ya da açılacak her türlü davaya ilişkin husumeti hak lehtarı karşılayacak, açılan davaları öğrendiği tarihten itibaren on beş gün içinde yazılı olarak idareye bildirecektir. Bildirilmemesinden dolayı idare aleyhine doğabilecek her türlü zarar ve ziyandan hak lehtarı taşınmaz maliki idareye karşı sorumludur.

Ayrıca, üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazla ilgili olarak hak lehtarı aleyhine açılacak her türlü dava hak lehtarı tarafından 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümleri uyarınca on beş gün içinde taşınmaz maliki idareye ihbar edilir.

MADDE 23 – HAFRİYAT SIRASINDA BULUNACAK KÜLTÜR VARLIKLARI

Projenin uygulanması sırasında kültür varlıklarına rastlanıldığında kazı işlemleri derhâl durdurulur, bulunan varlıklar kazı yerinde muhafaza edilir ve durumdan en yakın mülkî amirlik derhâl haberdar edilir.

MADDE 24 – UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜM YERİ

Uyuşmazlıkların çözüm yeri, taşınmazın bulunduğu ilçedeki icra daireleri ve mahkemeleridir.

TARAFLAR

TAŞINMAZ MALİKİ İDARE YETKİLİSİ

HAK LEHTARI